

TURVALLISUUSTIEDON KERUU TIEHALLINNON HANKKEILLA 2009

Kommentteja ja johtopäätöksiä vuoden 2009 yhteenvetoesityksestä

Dia 2 – Työn taustaa

GNA-hanke: Pohjoismaiden yhteiset työterveys-, työturvallisuus- ja työympäristövaatimukset

- Tietoja käytetään yhteispohjoismaisen työturvallisuustilanteen seurannassa
- Tietoja käytetään hyväksi turvallisuustason yleisessä arvioinnissa, toimenpiteiden valinnassa ja kohdentamisessa sekä muutosten osoittamisessa
- Vastaavaa suoritetaan Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa

Dia 4 – Turvallisuustiedon keruu Tiehallinnon hankkeilla vuonna 2009, yhteenveto

Palautusprosentti vuonna 2009 (93 %) huomattavasti parempi kuin vuonna 2008 (60 %) -> Vuoden 2009 tulokset kattavampia ja luotettavampia. Ero niin suuri, että kovin voimakkaita johtopäätöksiä kehityssuunnasta kahden vuoden perusteella ei voi vetää.

Vuonna 2008 ilmoitettu:

- 57 työtaturmaa
- 122 läheltä piti –tilannetta
- 155 liikenne- ja ympäristö vahinkoa
- 400 sairauspoissaolopäivää

Dia 6 – Ilmoitetut tapaukset vuonna 2009

Suuria investointeja lukuun ottamatta liikenne- ja ympäristövahinkojen määrä eri osa-alueilla suurin. Erityisesti hoidon urakoissa liikennevahinkojen määrä korostuu, kuten oletettua. Niiden osuus oli 72 % kaikista hoidon hankkeisiin kohdistuneista tapauksista. Eniten kirjauksia SIY hankkeilla.

Dia 7 – Hoidon hankkeilla tapahtuneet liikennevahingot kuukausittain 2009

Talvikuukausien kelivaihteluiden vaikutus näkyy. Huhtikuussa kirjattu huomattavan vähän liikennevahinkoja, toukokuussa muihin kesäkeliin kuukausiin verrattuna suhteellisen paljon.

Dia 8 – Ilmoitetut tapaukset tiepiireittäin

Suurten investointien vaikutus Tiehallinnon töiden turvallisuustasoon näkyy hyvin. Teorian mukaan vaaratilanteita tulisi sattua moninkertainen määrä toteutunutta vahinkoa tai onnettomuutta kohden. Vaaratilanteiden kirjaamisessa parannettavaa! Oulun tiepiirin muihin tiepiireihin verrattuna aktiivisin. Ohjeistusta tarvitaan lisää.

Dia 9 - Vertailun ideaalipyramidi

Tietojen tilastoinnissa työtapaturmaksi on luettu sekä työpaikka- että työmatkatapaturmat. Työpaikkatapaturma on työpaikalla, työpaikkaan kuuluvalla alueella tai työpaikan kahden toimipisteen välisellä matkalla sattunut tapaturma. Työmatkatapaturma on tapaturma, joka sattuu matkalla asunnosta työpaikalle tai työpaikasta takaisin asunnolle. Vuonna 2009 ilmoitetuissa tiedoissa ei ollut yhtään työmatkatapaturmaa.

Saatu aineisto noudattaa soveltaen ideaalipyramidin mallia, tapaturmien suhteellinen osuus kuitenkin liian suuri. Mallin mukaan tapaturmien suhde on noin 11:650, Tiehallinnon hankkeilla suhde oli noin 88:430. Tiehallinnon hankkeilla tapahtui vuonna 2009 kymmenen vakavaksi luokiteltua työtapaturmaa, mikä on noin 9 % ilmoitettujen työtapaturmien määrästä. Yleisesti vakavien tapaturmien määrä on vajaa 10 % tapaturmien kokonaismäärästä (Työsuojeluhallinto).

Kaikki vakavat työtapaturmat olivat yli 30 päivän sairauspoissaoloja, Tiehallinnon hankkeilla ei yhtään kuolemaan tai vammautumiseen johtanutta työtapaturmaa ei sattunut saatujen tietojen mukaan vuonna 2009.

Työsuojeluhallinnon mukaan: Vakaviksi työtapaturmiksi kutsutaan yli 30 päivän poissaolon aiheuttaneita tapauksia. Tilastoissa kuolemaan johtaneet vahingot tarkastellaan erikseen. Vakavia tapaturmia ovat esimerkiksi pitkien luiden murtumat, muut leikkaushoitoa vaativat murtumat, naamaluiden murtumat, sormen tai muun ruumiinjäsenen menetys, leikkaushoitoa vaativa sisäelinvamma, lievääkin haittaa aiheuttava aivovamma, näön tai kuulon pysyvä heikentyminen ja vaikea kaula- tai selkärangan murtuma.

Tapaturman sattuessa ei heti tiedetä, miten vakava se on. Vakavuus pitää kuitenkin arvioida, sillä vakavista tapaturmista pitää tehdä viipymättä ilmoitus työsuojelupiiriin (työsuojelun valvontalaki 44/2006 46. § 1. mom.) ja poliisiviranomaisille (tapaturmavakuutuslaki 39. § 2. mom.).

Dia 10 – Työtapaturmista aiheutuneita poissaoloja

Vuonna 2009 työtapaturmien takia menetetty noin 3 henkilötyövuotta.

Dia 11 – 2009 Tunnusluvut

Tapaturmavakuutuslaitosten liiton (TVL) tilastojen mukaan rakentamisen tapaturmataajuus vuonna 2006 oli noin 85 tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohti. Kaikilla toimialoilla yhteensä vastaava luku on alle 35. Maa- ja vesirakennustyössä sattui työpaikkatapaturmia vuonna 2005 yhteensä 1395, kun taas talonrakentamistyössä luku oli 11 853. Maa- ja vesirakentamisen tapaturmat eroavat talonrakentamisen tapaturmista siinä, että maa- ja vesirakentamisessa tapaturmataajuus on alhaisempi kuin talonrakentamisessa, mutta maa- ja vesirakentamisessa tapaturmat ovat vakavampia kuin talonrakentamisessa. Maarakentamisessa tapaturman aiheuttajia ovat erityisesti kulkuväylät, alustat ja itse maa. Työtehtävän ja työsuorituksen mukaan tapaturmia sattuu käsikäyttöisillä työkaluilla, esineiden käsittelyssä, henkilön liikkumisessa sekä taakan käsittelyssä.

Tapaturmataajuus on tehdyn tilaston mukaan selvästi koko rakennusalaan matalampi. SIY hankkeilla tapaturmataajuus hieman suurempi kuin yleisesti. Ilmeisestikin suurien hankkeiden yhteiset työmaat ja toimijoiden suurempi lukumäärä lisäävät tapaturmariskiä, mikä on yleinen oletus.

Tapaturmataajuus 2007: Norja 6, Ruotsi 20, Tanska 25 (GNA).

Dia 12 – Tapaturmataajuus tiepiireittäin 2009

Tapaturmataajuus 24,8 kun huomioidaan kaikki tapaturmat ja 14,2 kun huomioidaan yli yhden päivän sairauspoissaoloon johtaneet tapaturmat.

Kysymys: Miksi Oulussa korkein tapaturmataajuus? KaS samalla tasolla SIY hankkeiden kanssa. Keski-Suomessa puutteelliset tiedot, ei pystytty laskemaan.

Dia 13 – Työtapaturmat ja vaaratilanteet ammattiryhmän mukaan

Yli puolet kaikista tapaturmista sattunut rakennustyömiehille. Työkoneiden ja kuorma-autojen kuljettajille sattuu eniten vaaratilanteita. Panostajille sattuneita vaaratilanteita lähes 20.

Dia 14 – Vertailu vuoteen 2008: Työtapaturmat

Työtapaturmien määrä noussut viime vuodesta. Esim. suurissa investoinneissa jopa 66 %. Vuoden 2008 tiedot epätarkempia ja palautusprosentti huonompi. Vertailua pystytään kuitenkin tarkemmin suorittamaan ja kehityssuuntia havainnoimaan vasta ensi vuonna.

Dia 15 – Vertailu vuoteen 2008: Vaaratilanteet

Vaaratilanteiden määrä SIY hankkeita lukuun ottamatta vähentynyt. Indikoi ilmoitusaltiuden huonontumista. Tilastollisesti ajateltuna vaaratilanneilmoituksia tulisi olla ainakin 2 x tapaturmien määrä. Vaaratilanteiden ilmoittamisessa parantamisen varaa.

- SIY kasvua 20 %
- Hoito laskenut 33 %
- Päälystys laskenut 50 %
- Sillat kasvua 30 %

Dia 16 – Vertailu vuoteen 2008: Liikenne- ja ympäristövahingot

Vahinkojen määrä on kasvanut joka osa-alueella. Siltatöissä kasvua 4-kertaisesti ja hoidon hankkeilla 45 %.

Dia 17 – Työsuoritus 2009

Paljon työtapaturmia verrattuna ilmoitettuihin vaaratilanteisiin (työsuoritus):

- henkilöiden liikkuminen
- esineiden käsittely
- taakan siirrot

Paljon vaaratilanteita, mutta suhteessa vähän sattuneita työtapaturmia (työsuoritus):

- koneen käyttäminen
- kulkuneuvon/siirtolaitteen siirto
- louhinta

Dia 18 – Työtapaturma: Viimeisin vahingoittumista edeltänyt tapahtuma

Henkilön liikkuminen näkyy myös tässä kalvossa, työtapaturmaa edeltäneenä tapahtumana yleisimmin henkilön putoaminen, hyppääminen, kaatuminen tai liukastuminen (40 %).

Dia 19 – Läheltä piti -tilanne: Viimeisin vahingoittumista edeltänyt tapahtuma

Vaaratilanteista korostuvat:

- putoavat esineet (18 % tapahtumista)
- louhintatöiden seurauksena sinkoilevat kivet (13 %)
- liikkuvan ajoneuvon (tienkäyttäjän) alle jäänti mahdollisuus (12 %)

Dia 20 – Liikenne- ja ympäristövahingot: Tapahtunut vahinko

Liikenne- ja ympäristövahingoissa merkittävästi vahinkoja aiheutuu törmäyksistä, osumista:

- aiheutuu vahinkoja ulkopuolisiin ajoneuvoihin
- ulkopuolisten väliset törmäämiset

Ympäristövahinkojen osuus tapahtumista on noin 9 %.